

**Oldeberkoop, Oosterwoldseweg
Gemeente Ooststellingwerf (Frl.)**

Een Inventariserend
Archeologisch Veldonderzoek

Steekproefrapport 2012-08/05Z

*Oldeberkoop, Oosterwoldseweg,
Gemeente Ooststellingwerf (Frl.)
Een Inventariserend Archeologisch
Veldonderzoek*

Een onderzoek in opdracht van
dhr. K.J. van Weperen,
via BügelHajema Adviseurs bv

Steekproefrapport 2012-08/05Z
ISSN 1871-269X
auteur: drs. C. Tulp (senior archeoloog)
autorisatie: dr. J. Jelsma (senior archeoloog)

De Steekproef werkt volgens KNA 3.2.

Foto's en tekeningen zijn gemaakt door de
Steekproef bv, tenzij anders vermeld.

© De Steekproef bv, Zuidhorn, september 2012

Niets uit deze uitgave mag worden
vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt zonder
bronvermelding.

De Steekproef bv aanvaardt geen
aansprakelijkheid voor eventuele schade
voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of
het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

De Steekproef
Archeologisch Onderzoeks- en Adviesbureau
Hogeweg 3, 9801 TG Zuidhorn
Vestiging Utrecht:
Laan van Chartreuse 174, 3552 EZ Utrecht

<i>telefoon</i>	050 - 5779784
<i>fax</i>	050 - 5779786
<i>internet</i>	www.desteekproef.nl
<i>e-mail</i>	info@desteekproef.nl
<i>kvk</i>	02067214

Inhoud

Samenvatting

1. Inleiding.....	1
• 1.1 Aanleiding en doel (KNA 3.2 LS01).....	1
• 1.2 Locatie en administratieve gegevens (KNA 3.2 LS01, LS02).....	1
2. Bureauonderzoek (KNA 3.2 LS06).....	3
• 2.1 Bronnen.....	3
• 2.2 Fysische geografie (KNA 3.2 LS04).....	4
• 2.3 Archeologie (KNA 3.2 LS04).....	5
• 2.4 Historische geografie (KNA 3.2 LS03).....	6
• 2.5 Archeologisch verwachtingsmodel (KNA 3.2 LS05).....	6
3. Veldonderzoek (KNA3.2 VS05).....	8
• 3.1 Plan van Aanpak veldonderzoek (KNA 3.2 VS01).....	8
• 3.2 Resultaten veldwerk (KNA 3.2 VS02, VS03).....	9
4. Conclusies en advies (KNA 3.2 VS07).....	11

Appendix I: Archeologische periodes

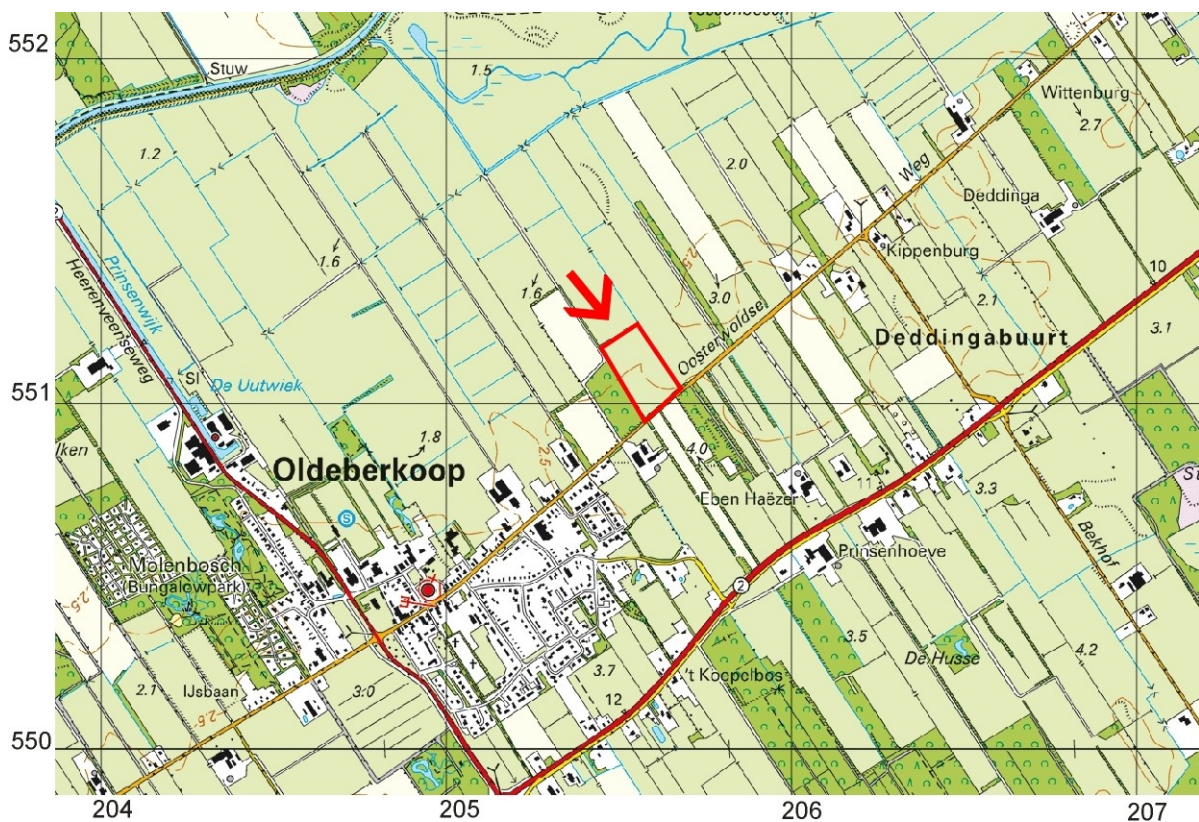
Appendix II: Bekende archeologische waarden

Appendix III: Geomorfologie

Appendix IV: Boorstaten en boorbeschrijvingen volgens Archeologische
Standaard Boorbeschrijvingsmethode

Samenvatting

Aan de Oosterwoldseweg te Oldeberkoop, gemeente Ooststellingwerf, provincie Fryslân, heeft op 29 augustus 2012 een inventariserend archeologisch veldonderzoek plaatsgevonden (zie Figuur 1). De aanleiding voor het archeologisch onderzoek is de geplande verplaatsing van het agrarisch bedrijf aan de Oosterwoldseweg 72 naar de overzijde van de weg. Doel van het onderzoek is vast te stellen of er in het plangebied nog archeologische waarden aanwezig zijn.

Figuur 1: Oldeberkoop, Oosterwoldseweg. De locatie van het plangebied is met een rode lijn aangegeven. Alleen de toekomstige bouwlocatie is op dit perceel onderzocht. Eén vierkant op de kaart komt overeen met één vierkante kilometer.
 [Naar: mijn.kadaster.nl.]

Het onderzoek bestaat uit een bureau- en een veldonderzoek. Bij het bureauonderzoek zijn bronnen geraadpleegd op het gebied van fysische geografie, archeologie en historische geografie. Tijdens het veldonderzoek zijn zes boringen geplaatst om de gaafheid van de bodem te bepalen en om archeologische indicatoren op te sporen.

De bodem van het plangebied bestaat uit een veldpodzolgrond. Uit het gebied zijn geen meldingen bekend van archeologische vondsten, maar in de

omgeving van het terrein zijn vondsten bekend uit het mesolithicum en uit de periode vanaf de late middeleeuwen.

Tijdens het veldwerk is gebleken dat de bouwvoor verstoord is met geel zand. In het zuidoosten van het onderzochte gebied is onder de bouwvoor een moerige laag aanwezig, gevolgd door een intacte podzolbodem. De overige boringen laten onder de bouwvoor vooral een C-horizont zien. In de boringen zijn geen archeologische indicatoren of cultuurlagen aangetroffen. Over het terrein is een veldkartering uitgevoerd. Dit heeft eveneens geen archeologische indicatoren opgeleverd.

Er wordt op basis van deze resultaten geen nader archeologisch onderzoek geadviseerd. Hierbij dient te worden opgemerkt dat dit onderzoek alleen geldt voor het te bebouwen deel van het perceel.

Figuur 2: Oldeberkoop, Oosterwoldseweg. Foto van het plangebied. De foto is genomen richting het noordwesten, vanaf de Oosterwoldseweg.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel (KNA 3.2 LS01)

In opdracht van de heer K.J. van Weperen, via BügelHajema Adviseurs bv (vertegenwoordigd door mevrouw M. Plantenga) is een plangebied aan de Oosterwoldseweg te Oldeberkoop (gemeente Ooststellingwerf, Fryslân) onderzocht op het voorkomen van archeologische waarden (zie Figuur 1). Op een deel van het perceel is een agrarisch bedrijf gepland met stallen en silo's. Het bedrijf zal verplaatst worden van de Oosterwoldseweg nummer 72 naar de overzijde van deze weg. De met de aanleg hiervan gepaard gaande graafwerkzaamheden zullen eventueel aanwezige archeologische grondsporen verstoren. De diepte van de bodemingrepen zal variëren van 80 tot 200 centimeter onder het maaiveld.

Het onderzoek bestaat uit een bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek middels grondboringen. Het doel van het bureauonderzoek is het opstellen van een archeologisch verwachtingsmodel van het gebied aan de hand van beschikbare fysisch-geografische, archeologische en historisch-geografische informatie. Tijdens het veldonderzoek is dit verwachtingsmodel getoetst. Het doel van het veldonderzoek is het vaststellen van de gaafheid van de bodem en de eventuele aanwezigheid van archeologische waarden in het plangebied. Hierbij wordt gekeken naar de mate waarin de bodemopbouw intact is en naar het voorkomen van archeologische indicatoren, zoals aardewerk, metalen voorwerpen, bouw materiaal, bewerkt en verbrand bot, houtskool, etc.

1.2 Locatie en administratieve gegevens (KNA 3.2 LS01, LS02)

Het plangebied bevindt zich ten noordoosten van Oldeberkoop, aan de noordwestzijde van de Oosterwoldseweg, schuin tegenover huisnummer 72 (zie Figuur 1). Het perceel is begrensd door sloten en heeft een oppervlakte van circa 3,125 hectare. Alleen het deel waar de graafwerkzaamheden zullen worden uitgevoerd – circa één hectare – is onderzocht (zie Figuur 7). Ten tijde van het veldwerk groeide er mais op het perceel (zie Figuur 2).

Voor een overzicht van de administratieve gegevens wordt verwezen naar Tabel 1.

Tabel 1: Oldeberkoop, Oosterwoldseweg. administratieve gegevens van het onderzoek.

Soort Onderzoek	Inventariserend Archeologisch Veldonderzoek (IVO) – verkennende en karterende fase	
Provincie	Friesland	
Gemeente	Ooststellingwerf	
Plaats	Oldeberkoop	
Locatie / Projectnaam	Oosterwoldseweg	
Kaartblad	11G	
RD- Coördinaten hele plangebied	NO – 205,555/551,235 NW – 205,445/551,170	ZO – 205,675/551,045 ZW – 205,575/550,955
Status terrein (AMK-nr); ARCHIS-nr	n.v.t.	
Bevoegde overheid	Gemeente Ooststellingwerf	
Opdrachtgever	dhr. K.J. van Weperen, via BügelHajema Adviseurs bv	
ARCHIS OM-code	53379	
ISSNnr.	1871-269X	
Steekproef projectcode	2012-08/05Z	
Oppervlakte plangebied Onderzocht gedeelte	circa 3,125 hectare circa 1 hectare	
NAP hoogte maaiveld	circa 2,1 meter boven NAP	
Maximale diepte onderzoek	150 centimeter onder het maaiveld	
Uitvoering veldwerk	29 augustus 2012	
Beheer en plaats documentatie	De Steekproef bv / Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed / Noordelijk Archeologisch Depot te Nuis / E-depot / DINO-loket (boorgegevens)	

Figuur 3: Oldeberkoop, Oosterwoldseweg. Foto genomen tijdens het veldwerk in het maisveld. Ondanks de aanwezigheid van gewas is de vondstzichtbaarheid aan het oppervlak goed.

2. Bureauonderzoek (KNA 3.2 LS06)

2.1 Bronnen

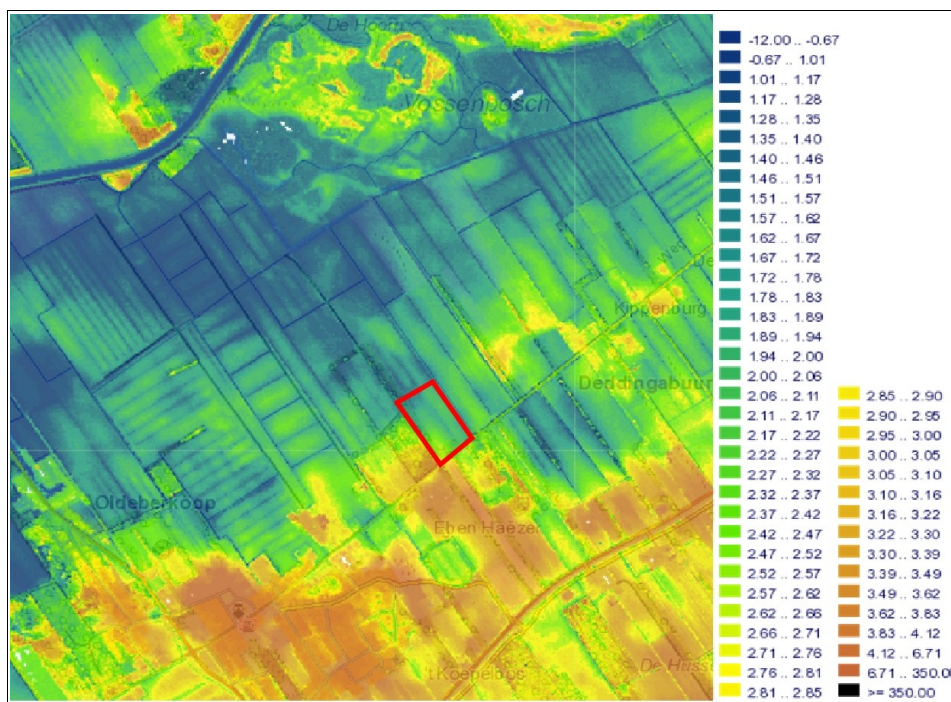
Tijdens het bureauonderzoek is de bestaande relevante kennis van het plangebied verzameld. Daartoe zijn de in Tabel 2 weergegeven bronnen geraadpleegd. Aan de hand van het bureauonderzoek is een archeologisch verwachtingsmodel opgesteld.

Tabel 2: Oldeberkoop, Oosterwoldseweg. Gebruikte bronnen en kaarten.

<p>Actueel Hoogtebestand Nederland (www.ahn.nl)</p> <p>ANWB, 2004. <i>Topografische Atlas Friesland 1:25000</i>. ANWB bv, Den Haag, k.104.</p> <p>Bazelmans, J., e.a. (eds.). 2011. <i>Atlas van Nederland in het Holoceen. Landschap en bewoning vanaf de laatste ijstijd tot nu</i>. Uitgeverij Bert Bakker.</p> <p>Bodemkaart. Alterra [ARCHIS].</p> <p>Centraal Archeologisch Archief (CAA) en Centraal Monumenten Archief (CMA) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) [ARCHIS].</p> <p>Friese Archeologische MonumentenKaart Extra (FAMKE) www.fryslan.nl.</p> <p>Geomorfologische Kaart. Alterra [ARCHIS].</p> <p>Google Earth.</p> <p>https://mijn.kadaster.nl</p> <p>Indicatieve Kaart Archeologisch Waarden (IKAW).</p> <p>Jelsma, J. & C. Tulp. 2003. <i>Redoubte Oldeberkoop. De Resten van de Bekhofschans</i>. Zuidhorn, De Steekproef 2003-02/8</p> <p>Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie (KNA) versie 3.2. College voor de Archeologische Kwaliteit (www.sikb.nl).</p> <p>Louwe Kooijmans, L.P., e.a. (eds.). 2005. <i>Nederland in de Prehistorie</i>. Uitgeverij Bert Bakker, Amsterdam.</p> <p>Mulder, F.J. de, e.a. (eds.). 2003. <i>De Ondergrond van Nederland</i>. Wolters-Noordhoff Groningen/Houten.</p> <p>Numismatisch Informatiesysteem [NUMIS], via www.geldmuseum.nl.</p> <p>Schotanus, C. 1664. <i>Beschrijvinge van de Heerlyckheydt van Frieslandt. Facsimile-uitgave 1978</i>. De Tille bv Leeuwarden/Theatrum Orbis Terrarum bv Amsterdam, vóór p.227.</p> <p>Stichting voor Bodemkartering, 1978. <i>Bodemkaart van Nederland 1:50000. Blad 11 Oost, Heerenveen</i>. StiBoKa, Wageningen.</p> <p>Stichting voor Bodemkartering, 1978. <i>Bodemkaart van Nederland 1:50000. Toelichting bij blad 11 Oost, Heerenveen</i>. StiBoKa, Wageningen.</p> <p>12 Provinciën. 2005. <i>Luchtfoto Atlas Fryslân. 1:14 000</i>. Uitgeverij 12 Provinciën, Landsmeer, p.258.</p> <p>12 Provinciën 2006/2007. <i>Atlas van Topografische Kaarten. Nederland 1955-1965</i>. Uitgeverij 12 Provinciën, Landsmeer, k.56.</p> <p>12 Provinciën 2008. <i>Topografische en Militaire Kaart van het Koninkrijk der Nederlanden (TMK) 1864</i>. Uitgeverij 12 Provinciën, Landsmeer, k.41.</p> <p>Uitgeverij Nieuwland, 2006. <i>Grote Historische Topografische Atlas ±1926-1934. Fryslân 1 : 25 000</i>. Uitgeverij Nieuwland, Tilburg, k.184.</p> <p>Versfelt, H.J. & M. Schroor, 2005. <i>De Atlas van Huguenin: Militair-topografische Kaarten van Noord-Nederland 1819-1829</i>. Heveskes Uitgevers, Groningen/Veendam, k.38.</p> <p>Wolters-Noordhoff Atlasproducties, 1990. <i>Grote Historische Atlas van Nederland deel 2: Noord-Nederland 1851-1855, schaal 1:50 000</i>. Wolters-Noordhoff, Groningen, k.66.</p> <p>Wolters-Noordhoff Atlasproducties, 1992. <i>Grote Historische Provincie Atlas 1:25 000. Friesland 1853-1856</i>. Wolters-Noordhoff Atlasproducties, Groningen, k.132.</p> <p>www.kich.nl</p> <p>www.stellingwerven.dds.nl/dorpen/Beckhofschans/Beckhof.htm</p> <p>www.watwaswaar.nl</p>

2.2 Fysische geografie (KNA 3.2 LS04)

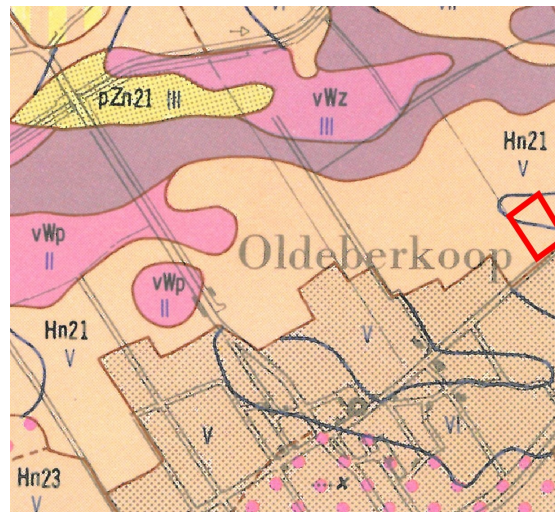
Volgens de geomorfologische kaart (Alterra, via ARCHIS) ligt het plangebied binnen een terrein met grondmorene die tijdens de laatste ijstijd is bedekt met dekzand (code geomorfologische kaart 3L2; zie Appendix III). Ten oosten en zuiden van het perceel bevinden zich dekzandruggen (3K14 en 4K14), terwijl ten noorden van het plangebied een beekdal is gelegen (2R5). Op het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) is het beekdal te herkennen door de lagere ligging (blauwe kleur op Figuur 4). De hogere delen ten zuiden van het perceel zijn in lichtbruin en geel weergegeven.

Figuur 4: Oldeberkoop, Oosterwoldseweg. Hoogtekaart met in rood de ligging van het plangebied aangegeven. De kaart is naar het noorden gericht. Gebieden met een blauwe kleur liggen laag ten opzichte van de lichtbruin en geel gekleurde terreinen. [Naar: www.ahn.nl.]

Plangebied Oosterwoldseweg bevat volgens de bodemkaart een veldpodzolgrond gevormd in leemarm en zwak lemig fijn zand (Hn21; zie Figuur 5). De gemiddeld hoogste grondwaterstand is minder dan 40 centimeter beneden het maaiveld, de gemiddeld laagste stand is meer dan 120 centimeter beneden het maaiveld (grondwatertrap V). In het noordoosten is de grondwatertrap VI: de gemiddeld hoogste grondwaterstand ligt hier tussen 40 en 80 centimeter onder het maaiveld.

In de Holoceen-atlas [Bazelmans 2011] is dat het plangebied in ieder geval vanaf het mesolithicum in een beekdal ten noorden van een dekzandgebied is gelegen. Rond 1500 v.Chr. wordt het oppervlak bedekt met veen. Het terrein ligt tot in de nieuwe tijd in een veengebied; in 1850 ligt het plangebied in een beekdal met ten noorden ervan nog veen en ten zuiden ervan een dekzandgebied.

Figuur 5: Oldeberkoop, Oosterwoldseweg. Bodemkaart waarop het plangebied met een rode lijn is aangegeven. De kaart is verschaald en naar het noorden gericht. Veldpodzolgronden zijn in lichtbruin weergegeven (Hn21 en Hn23), vWp staat voor een moerige podzolgrond met moerige bovengrond, vWz voor een moerige eerdgrond met moerige bovengrond op zand, in paars zijn koopveengronden bestaande uit zeggeveen, rietzeggeveen of broekveen weergegeven (hVc) en in geel gooreerdgronden (pZn21). [Naar: StiBoKa 1978.]

2.3 Archeologie (KNA 3.2 LS04)

In het plangebied zijn geen vondsten of waarnemingen bekend in de gegevensbestanden van ARCHIS. Buiten een straal van een halve kilometer bevindt zich de oude kern van het dorp Oldeberkoop [ARCHIS-nummer 15134]. Binnen deze kern is in 1964 een deel van de hervormde kerk onderzocht door de Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB; tegenwoordig de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed) [ARCHIS-nummer 30346]. Zowel de dorpskern als de oudste fase van de kerk stammen uit de late middeleeuwen. Nieuwer is de nabij gelegen omwalling van een schans [ARCHIS-nummer 40057]. De Beckhofschanse is aangelegd in 1593 [www.stellingwerven.dds.nl; Jelsma & Tulp 2003]. In de omgeving van de Tjonger, die door het beekdal ten noorden van het plangebied stroomt, is behalve aardewerk uit dezelfde periode ook bewerkt vuursteen uit het mesolithicum gemeld [ARCHIS-nummer 238688].

In de buurt van het plangebied zijn geen andere archeologische onderzoeken gemeld. Voor meer details en gegevens over de ligging wordt verwezen naar Tabel 3 en Appendix II.

Tabel 3: Oldeberkoop, Oosterwoldseweg. overzicht van de ARCHIS-meldingen (voor de dateringen en de ligging van de waarnemingen en monumenten wordt verwezen naar Appendix I en II).

ARCHIS-nrs	RD-coördinaten	Omschrijving	Datering
CMA 15134/11G-009	204,893/550,367	historische dorpskern van Oldeberkoop	vanaf late middeleeuwen
CAA 30346/11GZ-1	204,940/550,450	archeologische opgraving van de hervormde kerk in 1964 door Halbertsma van de ROB (tegenwoordig RCE): resten van tufstenen kerk, graven, kloostermoppen	late middeleeuwen A
CAA 40057/11GZ-4	205,360/550,270	omwalling van Beckhofschan	nieuwe tijd A-B
CAA 238688/11GZ-12	203,750/551,710	bewerkt vuursteen; scherven kogelpot aardewerk; een paar lange wollen kousen	mesolithicum late middeleeuwen A onbekend

2.4 Historische geografie (KNA 3.2 LS03)

Het plangebied is buiten de dorpskern van Oldeberkoop gelegen. Op een kaartblad uit de Schotanus-atlas uit 1664 is het dorp Olde Bercoop afgebeeld, evenals de huidige Oosterwoldseweg. Het plangebied bevindt zich in deze periode aan de rand van een veengebied (Hooge Veenen). In het begin van de negentiende eeuw is het veengebied langzamerhand in gebruik genomen. Op Figuur 6 zijn vier details uit historische atlassen afgebeeld. Het plangebied is voor zover bekend nooit bebouwd geweest.

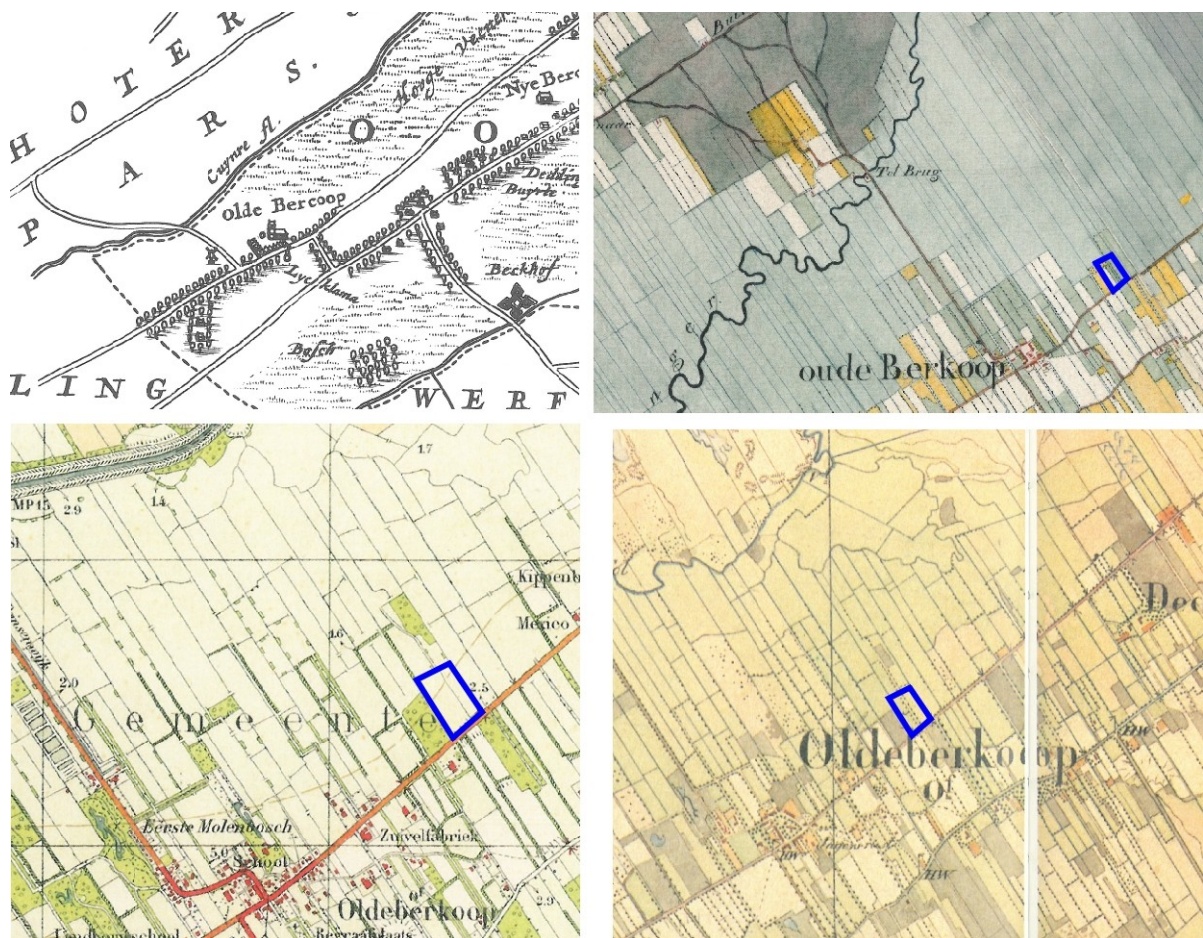
2.5 Archeologisch verwachtingsmodel (KNA 3.2 LS05)

Het plangebied ligt ten noordoosten van de historische kern van Oldeberkoop. Hoewel uit het plangebied en de directe omgeving ervan geen meldingen van archeologische terreinen of vondsten bekend zijn, zijn in de omgeving van de Tjonger sporen van menselijke activiteiten uit het mesolithicum aangetroffen. Indicatoren uit deze periode kunnen ook in het plangebied aan de Oosterwoldseweg verwacht worden. Het terrein bevindt zich op de overgang tussen een beekdal en dekzandruggen (hogere delen in het terrein die van oudsher geschikt werden geacht voor bewoning). Archeologische indicatoren voor de steentijd kunnen bestaan uit bewerkt en/of verbrand vuursteen, houtskoolconcentraties of verbrande hazelnootdoppen. Vanaf het neolithicum komt aardewerk voor. Grondsporen kunnen bestaan uit hardkuilen, afvalkuilen en vanaf het neolithicum paalgaten. Sporen en vondsten uit deze periode worden op een diepte vanaf het maaiveld tot in de podzolbodem verwacht. In het gele zand (de C-horizont) kunnen zich nog onderkanten van diepe grondsporen aftekenen.

De verwachting voor de aanwezigheid van sporen van menselijke activiteiten in de periode bronstijd tot de late middeleeuwen is laag. Het plangebied bevond zich toen binnen een groot veengebied.

Gezien de ligging buiten de laat-middeleeuwse kern van Oldeberkoop, wordt de kans op het aantreffen van sporen of indicatoren uit de periode vanaf de late middeleeuwen laag ingeschat.

Voorafgaand aan het veldwerk is een KLIC-melding gedaan (nr. 12G259814). Er lopen volgens deze melding geen leidingen door het plangebied. Mogelijke verstoringen worden gevormd door recente landbouwactiviteiten.

Figuur 6: Oldeberkoop, Oosterwoldseweg. Het plangebied is met blauwe lijnen aangegeven op drie van de vier historische kaarten. Linksboven is een detail uit de Schotanus-atlas met kaarten uit 1664¹; rechtsboven een detail uit de Huegenin-atlas uit 1819-1829; een uitsnede uit de historische atlas met kaarten uit 1853-1855 rechtsonder en uit 1926 linksonder. De kaarten zijn verschaald.

¹ Het plangebied is hierop niet ingetekend, omdat de kaart niet zo nauwkeurig is dat de precieze locatie van het perceel kan worden bepaald. De Beckhofschan is op deze kaart afgebeeld.

3. Veldonderzoek (KNA3.2 VS05)

3.1 Plan van Aanpak veldonderzoek (KNA 3.2 VS01)

Het veldwerk is uitgevoerd op 29 augustus 2012. Voor het inventariserende booronderzoek (verkennende fase) is gebruik gemaakt van een twaalf centimeter edelmanboor. Hiermee is bepaald in welke mate de bodem intact is en wat de kans is op archeologische lagen en/of grondsporen.

Figuur 7: Oldeberkoop, Oosterwoldseweg. Situatietekening met de boorlocaties. Het plangebied is met een rode lijn weergegeven en de geplande bebouwing met een stippellijn. De boringen zijn in geel ingetekend. Voor de RD-coördinaten wordt verwezen naar Tabel 1 en Appendix IV.

De Friese Archeologische Monumenten Kaart Extra (FAMKE) verlangt voor de periode ijzertijd – middeleeuwen geen archeologisch onderzoek. Voor de periode steentijd – bronstijd staat voor het plangebied een zogenaamde *quicksan* opgetekend. Dit onderzoek vereist een booronderzoek met een boordichtheid van minimaal drie boringen per hectare. Indien de bodem op het terrein intact is, dan dient er te worden verdicht tot zes boringen per hectare.

De opgeboorde grond is bekeken op de aanwezigheid van archeologische indicatoren, zoals houtskool, baksteen en aardewerk. Hierbij werd een vier millimeter zeef gebruikt. Daarnaast zijn de diepte, lithologie en kleur (m.b.v. Munsell) bepaald, alsmede alle overige bijzonderheden. De diepte van de boringen varieert van 90 tot 150 centimeter onder het maaiveld. De boringen zijn gespreid binnen het terrein met geplande bebouwing gezet (zie Figuur 7). Van alle boringen zijn de RD-coördinaten bepaald met behulp van GPS. De vondstzichtbaarheid op het perceel was ondanks de aanwezigheid van mais goed (zie Figuur 3). Er is een oppervlaktekartering uitgevoerd, waarbij het terrein in raaien met een tussenruimte van circa vijf meter is belopen.

De hoogten van de boorlocaties zijn bepaald met behulp van het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN). Voor de RD-coördinaten van de afzonderlijke boorpunten wordt verwezen naar de boorstaten en boorbeschrijvingen in Appendix IV. Tijdens het veldonderzoek is het verwachtingsmodel zoals geformuleerd in paragraaf 2.5 getoetst.

3.2 Resultaten veldwerk (KNA 3.2 VS02, VS03)

Bodem

De bodem van het plangebied bestaat uit een veldpodzolgrond. Een intact podzolprofiel bestaat uit een lichtgrijze uitspoelingslaag (E-horizont), een bruine inspoelingslaag (B-horizont), een geelbruine overgangslaag (BC-horizont) en geel zand waarin geen bodemvorming heeft plaatsgevonden (C-horizont). De bodem in het onderzochte deel van het plangebied blijkt alleen in het zuidoosten intact te zijn. De bouwvoor is hier ongeveer een halve meter dik en bevat geel zand van een nabijgelegen zandkop (waarschijnlijk de zuidwestelijk gelegen zandkop op het perceel zelf). Onder de bouwvoor is een restant moerige grond. Hieronder bevinden zich de B-, BC- en C-horizonten van de podzolbodem.

Boringen 3, 4 en 6 laten een dunnere bouwvoor van circa 35 centimeter zien. In deze bouwvoor is ook geel zand aanwezig, maar dit is hoogstwaarschijnlijk meegeploegd, omdat de C-horizont zich hier direct onder de bouwvoor bevindt. Ter hoogte van boorlocatie 5 is de bouwvoor ongeveer 55 centimeter dik en hieronder is nog een restant van een BC-horizont aanwezig.

Archeologie

De opgeboorde grond is op een vier millimeter zeef onderzocht op de aanwezigheid van archeologische indicatoren. Zowel archeologische indicatoren als resten van cultuurlagen zijn echter niet aangetroffen. Over het terrein is een veldkartering uitgevoerd om eventueel aanwezige indicatoren aan het oppervlak te verzamelen. Ondanks de goede vondstzichtbaarheid op het perceel, zijn geen vondsten gedaan. Er werd ook weinig recent materiaal aangetroffen.

4. Conclusies en advies (KNA 3.2 VS07)

Het plangebied bestaat uit een perceel ten noordoosten van Oldeberkoop. Er is alleen geboord ter hoogte van de geplande nieuwbouw (de bouwkavel heeft een omvang van circa één hectare).

Voorafgaand aan het veldwerk is een archeologisch verwachtingsmodel opgesteld. Er worden vanwege de gunstige ligging tussen beekdal en hogere zandkoppen vooral archeologische indicatoren uit steentijd-perioden verwacht. In het verleden zijn binnen een straal van een halve kilometer rond het perceel geen meldingen gedaan van archeologische vondsten of terreinen.

Tijdens het veldwerk bleek van de onderzochte locatie alleen boringen 1 en 2 een intact podzolprofiel te bevatten. Deze boringen zijn gezet in een iets lager deel van het terrein. Ten zuidwesten hiervan ligt een zandkop (te zien op Figuur 4), maar deze lijkt te zijn verploegd en deels over de rest van het perceel te zijn uitgeschoven. Onder de bouwvoor die verstoord was met geel zand, werd hier direct een C-horizont aangetroffen. Er is tijdens het veldwerk geen archeologisch interessant materiaal gevonden. Ook zijn geen cultuurlagen aangetroffen.

Advies

Op basis van de bovenstaande resultaten, kunnen wij de aanwezigheid van archeologische sporen op het terrein niet uitsluiten. Het grootste deel van het onderzochte terrein bevat echter een niet intacte bodem en er zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen. Verder archeologisch onderzoek is niet wetenschappelijk te verdedigen. Vervolgonderzoek is dan ook niet nodig. Hierbij dient te worden opgemerkt dat dit alleen geldt voor het onderzochte gebied. Indien er ten noorden hiervan nog graafwerkzaamheden gaan plaatsvinden, moet er ook hier een inventariserend archeologisch veldonderzoek worden uitgevoerd.

Wij wijzen erop dat indien bij de uitvoering van werkzaamheden onverhoopt toch archeologische grondsporen worden aangetroffen en/of vondsten worden gedaan, deze conform de Monumentenwet 1988 artikel 53 & 54 direct dienen te worden gemeld bij zowel de gemeente Ooststellingwerf als de provinciaal archeoloog, dr. G. de Langen (tel: 058-2925487; email: vsmp@fryslan.nl).

Appendix I

Oldeberkoop, Oosterwoldseweg Archeologische periodes

paleolithicum:		ijzertijd:	
paleolithicum vroeg:	tot 300.000 BP	ijzertijd vroeg:	800 - 500 vC
paleolithicum midden:	300.000 - 35.000 BP	ijzertijd midden:	500 - 250 vC
paleolithicum laat:	35.000 BP - 8.800 vC	ijzertijd laat:	250 - 12 vC
paleolithicum laat A:	35.000 - 18.000 BP		
paleolithicum laat B:	18.000 BP - 8.800 vC	romeinse tijd:	
		romeinse tijd vroeg:	12 vC - 70 nC
mesolithicum:		romeinse tijd vroeg A:	12 vC - 25 nC
mesolithicum vroeg:	8.800 - 7.100 vC	romeinse tijd vroeg B:	25 - 70 nC
mesolithicum midden:	7.100 - 6.450 vC	romeinse tijd midden:	70 - 270 nC
mesolithicum laat:	6.450 - 4.900 vC	romeinse tijd midden A:	70 - 150 nC
		romeinse tijd midden B:	150 - 270 nC
neolithicum:		romeinse tijd laat:	270 - 450 nC
neolithicum vroeg:	5.300 - 4.200 vC	romeinse tijd laat A:	270 - 350 nC
neolithicum vroeg A:	5.300 - 4.900 vC	romeinse tijd laat B:	350 - 450 nC
neolithicum vroeg B:	4.900 - 4.200 vC		
neolithicum midden:	4.200 - 2.850 vC	middeleeuwen:	
neolithicum midden A:	4.200 - 3.400 vC	middeleeuwen vroeg:	450 - 1.050 nC
neolithicum midden B:	3.400 - 2.850 vC	middeleeuwen vroeg A:	450 - 525 nC
neolithicum laat:	2.850 - 2.000 vC	middeleeuwen vroeg B:	525 - 725 nC
neolithicum laat A:	2.850 - 2.450 vC	middeleeuwen vroeg C:	725 - 900 nC
neolithicum laat B:	2.450 - 2.000 vC	middeleeuwen vroeg D:	900 - 1.050 nC
		middeleeuwen laat:	1.050 - 1.500 nC
brons tijd:		middeleeuwen laat A:	1.050 - 1.250 nC
brons tijd vroeg:	2.000 - 1.800 vC	middeleeuwen laat B:	1.250 - 1.500 nC
brons tijd midden:	1.800 - 1.100 vC		
brons tijd midden A:	1.800 - 1.500 vC	nieuwe tijd:	
brons tijd midden B:	1.500 - 1.100 vC	nieuwe tijd A:	1.500 - 1.650 nC
brons tijd laat:	1.100 - 800 vC	nieuwe tijd B:	1.650 - 1.850 nC
		nieuwe tijd C:	1.850 – heden

Appendix II: bekende archeologische waarden

Oldeberkoop, Oosterwoldseweg

207409 / 552488

Legenda

 TOP10 ((c)TDN)

 VONDSMELDINGEN

 WAARNEMINGEN

MONUMENTEN

 archeologische waarde

 hoge archeologische waarde

 zeer hoge archeologische waarde

 zeer hoge arch waarde, beschermd

 Plangebied

0 500 m

Archis2

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

203520 / 549311

Appendix III

Oldeberkoop, Oosterwoldseweg
Geomorfologie

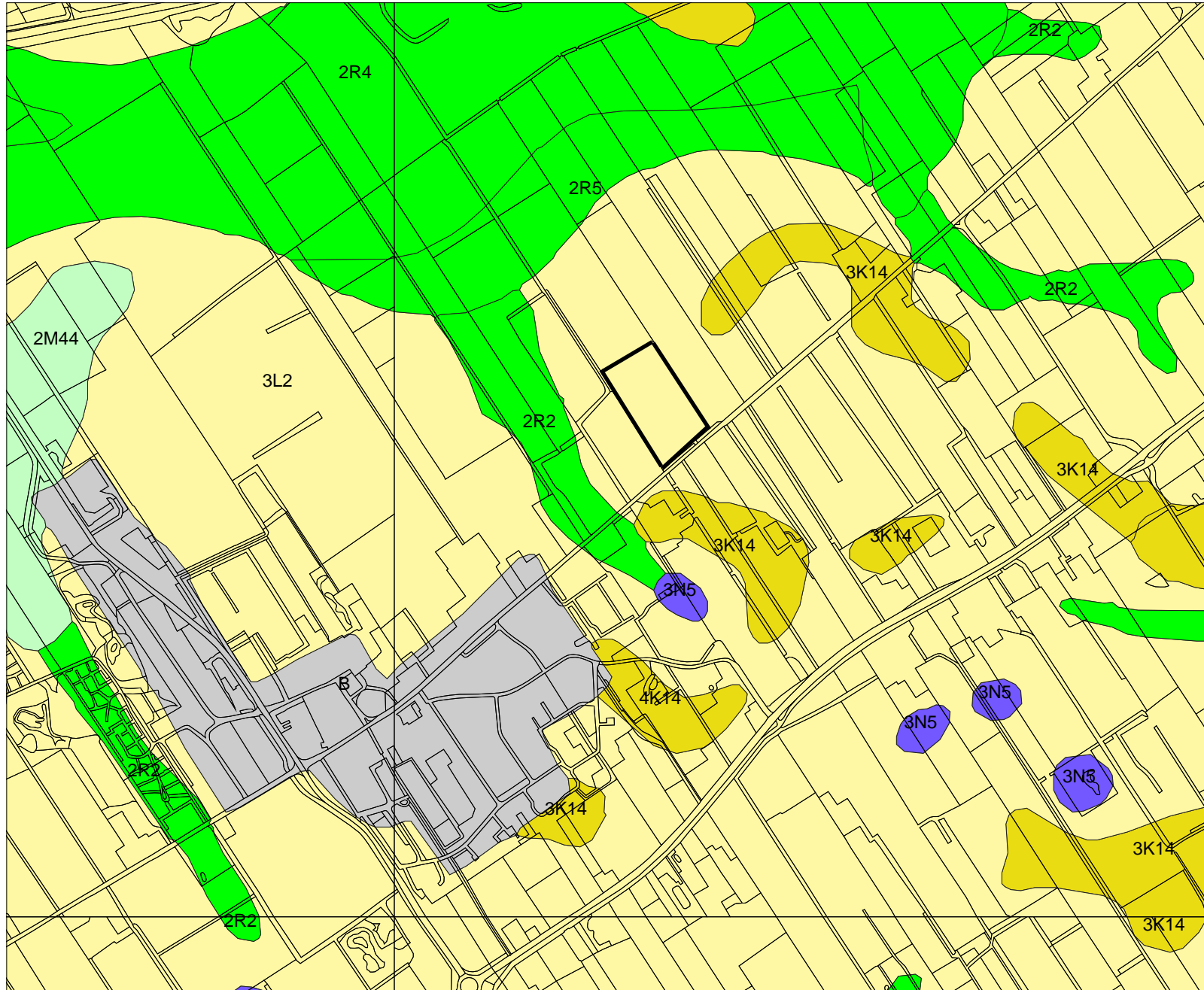
Legenda:

B	bebouwing
3L2	grondmorene met of zonder welvingen, bedekt met dekzand, zwak golvend
3K14	dekzandrug met of zonder oud bouwlanddek
4K14	dekzandrug met of zonder oud bouwlanddek
2M44	veenkoloniale ontginningsvlakte (laaggelegen)
3N5	laagte zonder randwal, niet moerassig
2R2	dalvormige laagte zonder veen
2R4	beekdalbodem met veen
2R5	beekdalbodem zonder veen, laaggelegen

Appendix III: geomorfologie

Oldeberkoop, Oosterwoldseweg

206763 / 551959

204170 / 549840

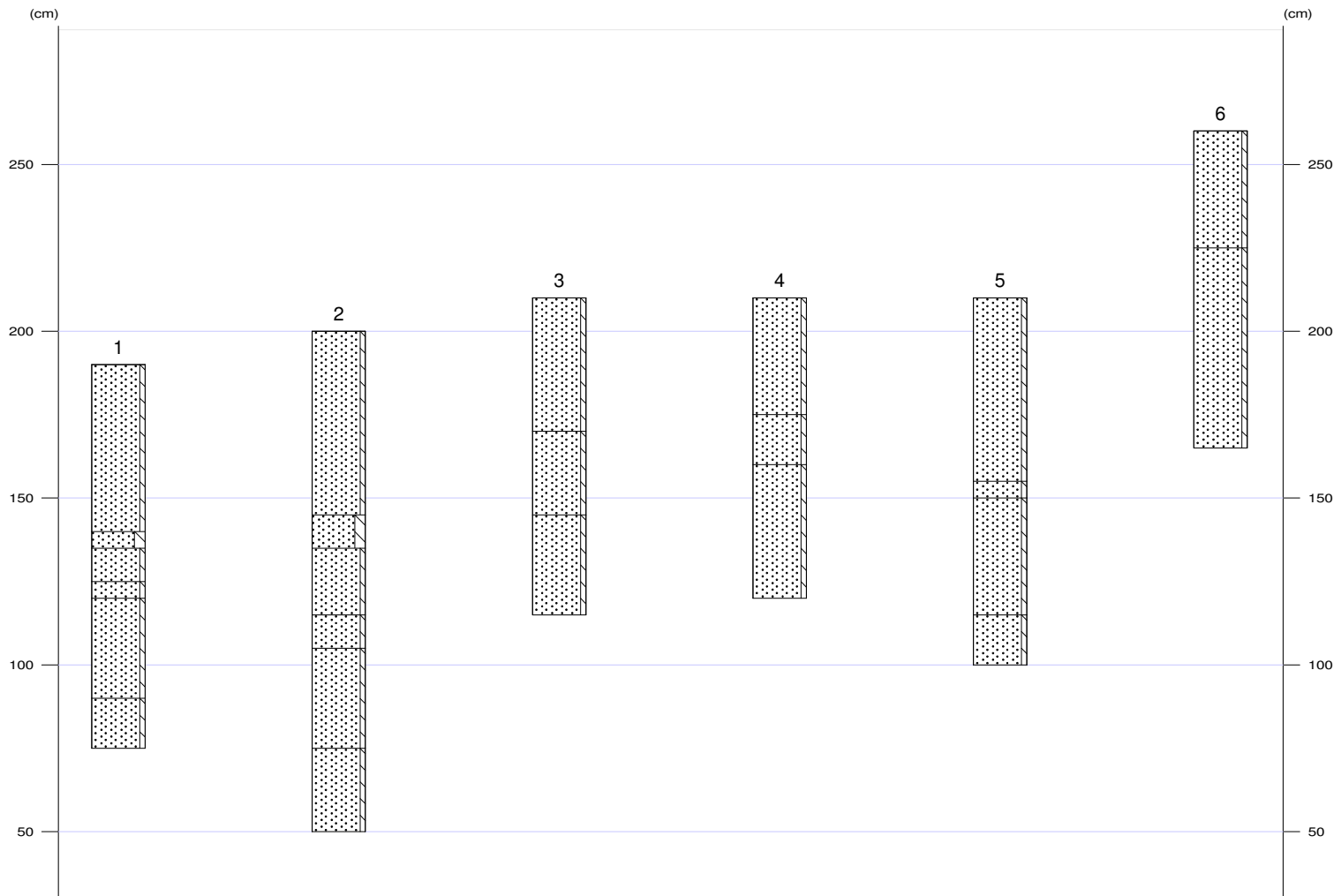
Legenda

- TOP10 ((c)TDN)
- GEOMORFOLOGIE ((c)Alterra)**
- Wanden
- Hoge heuvels en ruggen
- Terpen
- Hoge duinen
- Plateaus
- Terrassen
- Plateau-achtige vormen
- Waaivormige glooiingen
- Niet-waaivormige glooiingen
- Lage ruggen en heuvels
- Welvingen
- Vlakten
- Laagten
- Ondiepe dalen
- Matig diepe dalen
- Diepe dalen
- Water
- Bebouwing
- Overig (Dijken etc)
- Plangebied

Archis2

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Appendix IV: Oldeberkoop, Oosterwoldseweg - Boorbeschrijvingen

1

X-coördinaat (m) : 205630
Y-coördinaat (m) : 551071
Maaiveld (cm) : 190

Lithologie

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 50	zand zwak siltig, donker-grijs-bruin, 7.5YR2/1, Zand: matig fijn, bouwvoor, Opm.: Verstoord
50 - 55	zand sterk siltig, donker-grijs, 7.5YR1.7/1, Zand: matig fijn, Opm.: Moerig
55 - 65	zand zwak siltig, bruin, 7.5YR2/3, Zand: matig fijn, B-horizont
65 - 70	zand zwak siltig, licht-bruin, 7.4YR4/3, Zand: matig fijn, spoor roestvlekken, BC-horizont
70 - 100	zand zwak siltig, geel-bruin, 10YR4/4, Zand: matig fijn, spoor roestvlekken, C-horizont
100 - 115	zand zwak siltig, licht-grijs, 2.5Y5/3, Zand: zeer fijn, spoor roestvlekken, C-horizont

2

X-coördinaat (m) : 205612
Y-coördinaat (m) : 551100
Maaiveld (cm) : 200

Lithologie

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 55	zand zwak siltig, donker-grijs-bruin, 7.5YR2/1, Zand: matig fijn, bouwvoor, Opm.: Verstoord
55 - 65	zand sterk siltig, donker-grijs, 7.5YR1.7/1, Zand: matig fijn, Opm.: Moerig
65 - 85	zand zwak siltig, bruin, 7.5YR2/3, Zand: matig fijn, B-horizont
85 - 95	zand zwak siltig, licht-bruin, 7.4YR4/3, Zand: matig fijn, spoor roestvlekken, BC-horizont
95 - 125	zand zwak siltig, geel-bruin, 10YR4/4, Zand: matig fijn, spoor roestvlekken, C-horizont
125 - 150	zand zwak siltig, licht-grijs, 2.5Y5/3, Zand: zeer fijn, spoor roestvlekken, C-horizont

3

X-coördinaat (m) : 205595
Y-coördinaat (m) : 551124
Maaiveld (cm) : 210

Lithologie

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 40	zand zwak siltig, donker-grijs-bruin, 7.5YR2/1, Zand: matig fijn, bouwvoor, Opm.: Verstoord
40 - 65	zand zwak siltig, geel-bruin, 10YR4/4, Zand: matig fijn, spoor roestvlekken, C-horizont
65 - 95	zand zwak siltig, licht-grijs, 2.5Y5/3, Zand: zeer fijn, spoor roestvlekken, C-horizont

4

X-coördinaat (m) : 205580
Y-coördinaat (m) : 551146
Maaiveld (cm) : 210

Lithologie

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 35	zand zwak siltig, donker-grijs-bruin, 7.5YR2/1, Zand: matig fijn, bouwvoor, Opm.: Verstoord
35 - 50	zand zwak siltig, geel-bruin, 10YR4/4, Zand: matig fijn, spoor roestvlekken, C-horizont
50 - 90	zand zwak siltig, licht-grijs, 2.5Y5/3, Zand: zeer fijn, spoor roestvlekken, C-horizont

5

X-coördinaat (m) : 205587
Y-coördinaat (m) : 551064
Maaiveld (cm) : 210

Lithologie

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 55	zand zwak siltig, donker-grijs-bruin, 7.5YR2/1, Zand: matig fijn, bouwvoor, Opm.: Verstoord

Appendix IV: Oldeberkoop, Oosterwoldseweg - Boorbeschrijvingen

Diepte (cm)	Omschrijving	
	Grondsoort	
55 - 60	zand	zwak siltig, licht-bruin, 7.4YR4/3, Zand: matig fijn, spoor roestvlekken, BC-horizont
60 - 95	zand	zwak siltig, geel-bruin, 10YR4/4, Zand: matig fijn, spoor roestvlekken, C-horizont
95 - 110	zand	zwak siltig, licht-grijs, 2.5Y5/3, Zand: zeer fijn, spoor roestvlekken, C-horizont

6

X-coördinaat (m) : 205563
Y-coördinaat (m) : 551020
Maaiveld (cm) : 260

Lithologie

Diepte (cm)	Omschrijving	
	Grondsoort	
0 - 35	zand	zwak siltig, donker-grijs-bruin, 7.5YR2/1, Zand: matig fijn, bouwvoor, Opm.: Verstoord
35 - 95	zand	zwak siltig, licht-grijs, 2.5Y5/3, Zand: zeer fijn, spoor roestvlekken, C-horizont